

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

תר"מ 14 / 21

העותר: מיכאל וידל

באמצעות עו"ד אריק הרוש

נגד

- המשיבים:
1. מרדכי יצחקי, מ"מ ראש העיר רמלה
  2. איילת כהן, מנכ"לית עיריית רמלה
  3. עו"ד דורון דבורי, יועמ"ש עיריית רמלה

באמצעות עו"ד דורון דבורי, יועמ"ש עיריית רמלה

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן – חוק דרכי תעמולה)

החלטה

בפני עתירה למתן צו לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק דרכי תעמולה (להלן: "החוק").
במוקד עתירתו, טוען העותר כי נוכח הודעתו של ראש עיריית רמלה, מר יואל לביא, כי אין בכוונתו להתמודד בבחירות הבאות לראשות עיריית רמלה, נמצאת עיריית רמלה בתקופת בחירות "דה-פקטו". משכך, מבקש העותר כי אתן צו שימנע מינויים ופרסומים ויאסור על שימוש אסור במשאבי ציבור ועל נוכחות המשיב 1 באירועי העירייה.

עמוד 1 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

א. טענות העותר

1. העותר טוען כי בקרוב ייערכו בחירות לראשות עיריית רמלה, וזאת נוכח הודעתו של מר יואל לביא כי אין בכוונתו להתמודד על המשרה בשנית.
2. לפיכך, טוען העותר כי המשיבים מבצעים את הפעולות האסורות כדלקמן:
  - (א) ממנים "ברגע האחרון" שורת מינויים, בהם מינויים למשרות בכירות בעירייה, בניגוד להנחיית היועץ המשפטי לממשלה ופסיקת בית המשפט העליון האוסרים על מינויים בתקופת הבחירות.
  - (ב) מפרסמים פרסומים "מכפישים" נגדו, הגורמים לו נזק אישי, ואינם נושאים על גבם את פרטי מזמין המודעה, כמחוייב לפי סעיף 10(ב)(5) לחוק.
  - (ג) מקדמים את מועמדותו של המשיב 1, תוך שימוש אסור במשאבי העירייה, בניגוד לסעיף 2א לחוק.
3. לאחר קבלת העתירה, ובתוקף סמכותי לפי סעיף 28(2) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה)(סדרי הדין בעתירות ובעררים), התשע"ה-2015, הוריתי לעותר להגיש תצהיר משלים שיפרט את העניינים הבאים:
  - (א) מועד הבחירות לראשות עיריית רמלה שנקבע לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965 (להלן – חוק הבחירות) או חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975 (להלן – חוק בחירת ראש הרשות) והנסיבות שהובילו לקביעת מועד בחירות מוקדם ממועד הבחירות הכלליות שנקבע לפי סעיף 4 לחוק הבחירות (שצפויות להיערך ביום ג', כ"א בחשון התשע"ט (30 באוקטובר 2018)).
  - (ב) המקור לסמכותו של יושב ראש ועדת הבחירות האזורית ליתן סעד בנוגע למינויים בתקופת בחירות.
  - (ג) השימוש הנטען במשאבי ציבור בסעיף 21 לכתב העתירה, והראיות שבידי העותר לשימוש האמור.
4. בתצהיר המשלים השיב העותר כדלהלן
  - (א) טרם נקבע מועד לבחירות מיוחדות לראשות העירייה, אך גם העירייה סבורה כי מדובר בתקופת בחירות, שכן הופץ מכתב המסב את תשומת לב המתמודדים ותושבי רמלה לאיסורים לפי החוק.

כמו כן, הפנה העותר לשורת אירועי פרידה מראש העיר, והתבטאויות שונות של חברי הסיעות במועצה כפרידה מראש העיר, והעביר שורת שלטי בחירות שנתלים ברחבי העיר רמלה.

(ב) סמכותו של יושב ראש ועדת בחירות אזורית לדון במינויים בתקופת הבחירות נובעת מסמכותו, הנטענת, למנוע ביצוע עבירה לפי סעיפים 122 ו-123 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, שכותרתו "שחיתות ואיום" [בשולי הדברים אציין כי סמכות זו לא הועברה ליושבי ראש ועדות הבחירות האזוריות, אלא נותרה אצל יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת].

(ג) לעניין שימוש במשאבי ציבור בתקופת הבחירות, ציין העותר בקצרה כי העירייה מקדמת את מועמדותו של המשיב 1 לראשותה, וראייה לכך היא תמונתו של המשיב 1 על רקע בניין העירייה.

ב. תשובות המשיבים

5. עם קבלת תצהירו המשלים של העותר, ביקשתי את תגובת המשיבים **באמצעות הייעוץ המשפטי לעירייה**, שיצורף לה תצהירו של ראש העירייה המבהיר את המצב העובדתי לגבי פרישתו הצפויה מתפקידו.
6. המשיבים טוענים בתוקף, ומגבים טענה זו בתצהיריהם של ראש העירייה ושל מנכ"לית העירייה, כי העירייה אינה מצוייה בתקופת בחירות. ראש העיר לא התפטר מתפקידו, אלא רק ציין כי בכוונתו לפרוש מתפקידו בעתיד.
7. המשיבים דוחים את טענותיו של העותר לגבי מינויים שנעשו שלא כדין, וטוענים כי המינויים שבוצעו כולם, בוצעו לפי דין וכחלק משגרת העבודה הרגילה. המשיבים אף מציינים כי גם בתקופת הבחירות מותרים מינויים לפי מכרז (בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1501) – קל וחומר כאשר איננו נמצאים בתקופת בחירות. העותרים מפרטים לגבי כל מכרז ומכרז את הצרכים וההליכים שבוצעו לאיוש כל משרה.
8. המשיבים לא השיבו בנפרד לגבי טענותיו של העותר על שימוש במשאבי ציבור, אך דחו את כל טענות העותר בראשית תגובתם.

9. לתגובת המשיבים צורף, בהתאם להחלטתי, תצהיר אישי של מר יואל לביא, ראש העירייה. מר לביא מפרט בתצהירו כי עד מועד הגשת התצהיר הוא לא הגיש מכתב התפטרות לשר הפנים בהתאם לסעיף 19 לחוק בחירת ראש הרשות, אלא רק הודיע על כוונתו לפרוש מכהונתו. כמו כן ציין ראש העיר כי העירייה אינה מצוייה בתקופת בחירות, אירועי הפרידה נעשו שלא בידיעתו, והוא הודיע שאין בכוונתו לפרוש בימים אלה.

ג. תגובת העותר

10. נוכח האמור בתגובה ובתצהירו של ראש העיר, ביקשתי שהעותר יודיע האם הוא עומד על עתירתו.

11. בתשובתו, השיב העותר כי הוא מבקש להגיב באופן מפורט לתגובת המשיבים, וככל שאדחה את בקשתו, הוא מוכן למשוך את עתירתו בכפוף לתנאים שפירט.

12. נוכח התוצאה אליה הגעתי, המחוייבת מהדין, כפי שיפורט להלן, החלטתי שאין מקום לקבל את בקשת העותר להגיב לתשובת המשיבים.

ד. דיון והכרעה

13. תקופת הבחירות:

(א) סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה קובע את תקופת ההגבלות שלפיו, כדלהלן:

"האיסורים וההגבלות שלפי חוק זה יחולו, אם אין בו הוראה אחרת לענין זה, בתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות, וביום הבחירות, ואולם האיסורים וההגבלות לפי סעיפים 2א, 3, 4, 12 ו-13 יחולו אף מחוץ לתקופה האמורה".

(ב) סעיף 10 לחוק שעניינו תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות, אינו כולל

הוראה מיוחדת לעניין תחולתו, ולכן חלה עליו הוראת סעיף 2 האמור – קרי

האיסורים וההגבלות האמורים בו חלים רק ב-90 הימים שלפני יום הבחירות.

(ג) סעיף 10ב שעניינו תעמולת בחירות בפרסום חוצות, קובע שהוראותיו יחולו,

בעניין בחירות מיוחדות לראש רשות מקומית, החל מיום הגשת הצעת המועמד

לפי סעיפים 7(ב) ו-24א(ב) לחוק בחירת ראש הרשות – קרי לא יאוחר מהיום ה-

33 שלפני יום הבחירות.

(ד) אכן, הוראת סעיף 2א לחוק חלה בכל מועד, ואולם פסיקת ביהמ"ש העליון בבג"צ

(למשל בג"צ 869/92 זוילי נ' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-13

ואחי' (להלן – פרשת זוילי), פסיקת יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית (ראו למשל החלטת השופט גיבראן בתר"מ 9/20 שרי סלע נ' משה סיני, ראש עיריית ראש העין והאסמכתאות דשם) והנחיות היועץ המשפטי לממשלה בנושא תעמולת בחירות במימון גוף מבוקר 1.1900, 1.1908, קובעות כי הכרעה האם אירוע פלוני או פרסום אלמוני הם תעמולת בחירות מושפעת, בין היתר, מקרבת מועד עריכתו ליום הבחירות.

14. האיסורים על תעמולת בחירות מהותם איזונים עדינים שערך המחוקק בין הזכות לחופש הביטוי לבין שוויון בין המועמדים בבחירות (פרשת זוילי ותב"כ 12/15 ח"כ גולדשמידט נ' ראש-הממשלה בנימין נתניהו (השופט מצא, ניתן ביום 22.4.1999). משכך, על יושב ראש ועדת הבחירות, המוסמך לפרש את הדין ואת האיסורים בו, לפרשם בזהירות, תוך שאינו קובע איסורים והגבלות שלא נקבעו בדין.

15. **מודעות הבחירות האסורות**: לאור האמור לעיל, אינני נעתר לבקשת העותר לקבוע שעיריית רמלה מצויה בתקופת הבחירות לעניין האיסורים בחוק החלים במועדים מסויימים לפני יום הבחירות. ראש העירייה לא הגיש התפטרותו, ולכן האיסורים בחוק, ובכללם האיסורים הנוגעים לפרסום מודעות בחירות מזוהות בלבד והאיסורים הנוגעים לפרסומי חוצות טרם השתכללו.

ככל שהעותר סבור כי פרסומים מסויימים הם בגדר לשון הרע, דרכו לבית המשפט האזרחי פתוחה, אך אין בסמכותי ליתן לו סעד בנושא זה.

16. **הטענות בדבר מינויים בתקופת הבחירות**: ככלל, אכיפת האיסור על מינויים בתקופת בחירות אינה בסמכות יושב ראש ועדת הבחירות האזורית, שכן היא נובעת מבחינת סבירות המעשה המינהלי (בג"צ 5167/00 וייס נ' ראש הממשלה ובג"צ 8815/05 לנדשטיין נ' שפיגלר (להלן – פרשת לנדשטיין)). כידוע, ביקורת שיפוטית על מעשי המינהל נעשית בבג"צ לגבי הממשלה ובבית משפט לענינים מינהליים לגבי רשויות מקומיות.

17. ייתכן כי מינויים בתקופת בחירות יהיו שימוש אסור במשאבי רשות מקומית לפי סעיף 2א לחוק, או אף שוחד בחירות לפי פרקי העונשין בחוק הבחירות לכנסת ובחוק הבחירות לרשויות – אך לאחר בחינת תשובת המשיבים הגעתי למסקנה שהמינויים נעשו כדין.

גם בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, אין איסור מוחלט על קיום מינויים, אף של בכירים, בתקופת בחירות. השאלה היא שאלה של שיקול דעת ואיזון (פרשת לנדשטיין, פסקה 10 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה; בג"ץ 10134/02 אושעיה נ' ראש הממשלה ובג"ץ 1004/15 התנועה למשילות ודמוקרטיה נ' השר לבטחון הפנים ואח'), וחזקה על הנהלת העירייה ועל היועץ המשפטי לעירייה שהם "עומדים על המשמר".

18. **לעניין הטענות בדבר שימוש אסור במשאבי העירייה לפי סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה:** טענות אלה נטענו בעלמא שכן העותר לא פירט את השימוש האסור שנעשה במשאבי ציבור, למעט הטענה בדבר שימוש בתמונה של מבנה המועצה כרקע לשילוט בחירות מטעם המשיב 1, ולכן אני דוחה אותן. פרסום שלטי בחירות שבהן פלוני עומד עם גבו למבנה העירייה אינו שימוש אסור במשאבי העירייה. גם העותר רשאי להצטלם שגבו למבנה העירייה ואין בכך שימוש במשאבי ציבור.

19. יחד עם זאת, מצאתי לנכון להדגיש בפני המשיבים כי נוכח שילוט הבחירות שצורף לעתירה עם תמונתו של המשיב 1, דומה כי המשיב 1 החל במסע הבחירות שלו. משכך, לצורך בחינת מבחני המשנה לבחינת פרסומי העירייה (לרבות אירועים שנערכים על ידי העירייה שבהם משתתף המשיב 1 או כל אדם אחר שהחל, באופן פומבי, במסע הבחירות שלו), כאילו הם מפורסמים בתקופת הבחירות, לפי סעיף 2א לחוק, ואבקש כי הייעוץ המשפטי לעירייה ינחה את מחלקת הדוברות ויתר מחלקות העירייה בהתאם.

20. לאור כל האמור לעיל, העתירה נדחית.

בנסיבות, ישלם העותר את הוצאות העירייה על הצד הנמוך, בסכום של 3,000 ₪.

ניתנה היום ג' באדר תשע"ז (1 מרץ 2017).

אברהם טל

**נשיא של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום**